

Verslag en afspraken begeleidingsgroep Gebiedsplan Raam Egweg

25 januari 2021

Deelnemers:

Aanwezig: Twan Broekman (grondeigenaar); Ric Broens (bewoner); Martijn Fliervoet (BL); Hans Vermeulen (ZLTO); Jan de Haas (ANV); Ruud Bartholomeus (onafhankelijk deskundige); Marja van Schie (voorzitter); Patrick Oomens, Max Slimmens (waterschap Aa en Maas)

Afwezig: Walter Schoenmakers (SBB)

Vooraf

De laatste werkbijeenkomst is 12 oktober geweest. Daarna is ook de begeleidingsgroep niet meer bij elkaar gekomen, omdat de individuele gesprekken zouden plaatsvinden. Er is ondertussen veel gebeurd en we merken dat onderlinge afstemming en begeleiding van het proces in de knel komt wanneer de begeleidingsgroep niet regelmatig bij elkaar komt. We komen voorlopig minimaal een maal per zes weken bij elkaar. **ACTIE:** Waterschap plant volgende bijeenkomsten in.

De peilbuisdatabase was even online niet goed te raadplegen. **ACTIE:** Waterschap heeft dit inmiddels hersteld.

1. Aanpassingen in de planning en de benodigde aanpassingen in het proces

De werkbijeenkomst van oktober 2020 heeft tot veel vragen uit de omgeving geleid van zowel bewoners als grondeigenaren. Hierbij zijn ook bestuurders direct benaderd met vragen. In november is er op verzoek van bewoners en grondeigenaren rond 't Bord een bijeenkomst ingelast. Eind november is een brief ontvangen namens een (deels andere) groep bewoners aan de Hoogeweg in Langenboom.

De begeleidingsgroep constateert:

- Dat initiatieven voor bijeenkomsten met subgroepen niet in lijn zijn met eerder gemaakte afspraken (plenair of individueel) en dat een dergelijk verzoek een volgende keer met de begeleidingsgroep vooraf gedeeld wordt, zodat het proces transparant blijft.
- Uitgangspunt blijft dat direct belanghebbenden moeten kunnen deelnemen aan de gesprekken die voor hen relevant zijn (bv plenair, per deelgebied of individueel).

In januari 2021 heeft de groep grondeigenaren van de november bijeenkomst een brief gestuurd met het verzoek om de geplande besluitvorming uit te stellen in verband met onvoldoende mogelijkheid voor individuele gesprekken. Door de beperkingen van Corona is het op dit moment voor het waterschap niet mogelijk is om individuele gesprekken bij mensen thuis te voeren. Digitale gesprekken zijn minder wenselijk en niet voor iedereen een goede oplossing. Voor het proces is dit problematisch omdat de huidige fase juist intensief overleg vraagt. Bestuurlijk is vanuit het waterschap bevestigd dat de kwaliteit van het besluit voor het halen van de planning gaat, daarom worden er momenteel voorstellen uitgewerkt hoe hier mee om te gaan zodat ook een zorgvuldig proces gewaarborgd blijft.

Max geeft een toelichting van de procesaanpassingen die het waterschap voorstelt. Belangrijkste punten hieruit zijn:

- Keukentafelgesprekken worden digitaal aangeboden en/of op verzoek uitgesteld totdat deze weer mogelijk zijn in overeenstemming met de RIVM-richtlijnen.
- De bestuurlijke keuze van een voorkeursalternatief voor de peilopzet, die gepland stond in december 2020, is niet gemaakt. In plaats van één voorkeursalternatief uit te werken zal het waterschap 2 peilscenario's (3 en 4) helemaal uitwerken tot het niveau van een integraal ontwerp (inclusief beekontwikkeling, waterberging en EVZ-opgave).

- Een keuze voor een voorkeursalternatief wordt pas gemaakt op basis van een integraal ontwerp als de effecten (bijv. doelrealisatie en schade) duidelijk in beeld zijn én als de randvoorwaarden voor iedereen inzichtelijk zijn. Daarbij hoort: hoe de peilopzet stap voor stap wordt ingevoerd en gemonitord, welke mitigerende maatregelen getroffen zullen worden, hoe de schaderegeling er uit ziet en wat de (on)mogelijkheden van dynamisch peilbeheer zijn.

De begeleidingsgroep is positief over de voorstellen. Zij hecht sterk aan een zorgvuldig proces.

ACTIE: het waterschap zorgt er voor dat deze aanpassing ook beschikbaar komt voor alle betrokkenen bij het gebiedsplan, bijvoorbeeld in de vorm van een korte webinar op de website [gereed eind februari 2021].

De begeleidingsgroep geeft ten aanzien van de schaderegeling nog mee:

- Agrarische schade kan gaan over verlies van oogst en/of aanvullende schade in agrarische bedrijfsvoering.
- Schade aan bebouwing kan ook optreden bij bewoners (ook niet-agrariërs).
- Denk ook aan de droogte schade aan natuur als we niets of te weinig doen.
- Bewoners stellen hun woongenot voorop. Dat is voor hen niet iets wat zich met een schadevergoeding laat oplossen.

Niet alle leden van de begeleidingsgroep hebben het MGA proces van het gebiedsplan meegemaakt. Daar ligt een grondige gebiedsanalyse aan ten grondslag, opties zijn afgewogen en uiteindelijk zijn partijen tot gezamenlijke besluitvorming gekomen. Uitgangspunten uit dit traject worden meegenomen in het integraal beekontwerp. Het is niet voor iedereen helder wat deze uitgangspunten zijn. Er wordt aangegeven dat er behoefte is aan een overzicht, bijvoorbeeld in logboekvorm, om navolgbaar te houden wat onderliggende keuzes zijn geweest. Voorbeelden die genoemd worden zijn de opties van stuw 0 benedenstrooms in het Peelkanaal, het wel of niet handhaven van stuwen in de Lage Raam en eventuele geforceerde waterafvoer (met een pomp) vanuit het gebied 't Bord (als mitigerende maatregel). Kansrijke opties worden nog nader gedetailleerd en uiteindelijk in het integraal ontwerp afgewogen. Ook hierbij wordt van grof naar fijn gewerkt en wordt er een samenvattend overzicht gemaakt van de keuzes. **ACTIE:** het waterschap stelt een eerste overzicht op voor de volgende begeleidingsgroep in maart.

2. Inschakelen adviseur agrarische bedrijfsvoering

Het waterschap heeft, op basis van de eerste individuele gesprekken, behoefte aan een neutraal adviseur op het gebied van agrarische bedrijfsvoering, zoals Ruud Bartholomeus dat doet op het gebied van hydrologie en gewasteelt en -schade. De waterwijzers geven zo objectief mogelijk, zonder tussenkomst van een persoonlijke beoordeling, van welke schade sprake zal zijn. De waterwijzer gaat echter niet over alles. Agrariërs hebben hiervoor hun eigen bedrijfsadviseurs, het waterschap heeft haar eigen beleidsmedewerkers, maar er is ook neutraal advies nodig over mogelijke schade in agrarische bedrijfsvoering die niet besloten is in de waterwijzer.

De begeleidingsgroep vindt het een goed idee. Aandachtspunt is wel dat goed omschreven dient te worden wat de opdracht van de adviseur wordt en dat dit niet overlapt met Ruud's opdracht.

ACTIE: het waterschap schrijft de opdracht voor de adviseur agrarische bedrijfsvoering uit en bespreekt dit met Hans, Jan en Ruud, gereed uiterlijk 5 februari. Een passende adviseur wordt op advies van de begeleidingsgroep gezocht bij Delphi of DLV advies. Indien een selectie zal plaatsvinden, zal het gesprek gevoerd worden in aanwezigheid van Ruud (bewaken geen onnodige overlap), Hans en Jan (agrarisch perspectief) en het waterschap (perspectief vanuit het waterschap).

3. Voortgang integraal ontwerp beekherstel en participatie van direct betrokkenen hierin

Het waterschap licht kort toe dat het gebied van de Lage Raam bij de uitwerking van de beekinrichting in drie sub-gebieden wordt ingedeeld:

1. Stuw Egweg tot aan stuw Kammenberg. Dit gebied staat onder invloed van de peilopzet.
2. De zone nabij landgoed Tongelaar; en
3. De Achterdijk.

Op dit moment wordt in afstemming met Brabants Landschap en Staatsbosbeheer als grootste grondeigenaren / terreinbeheerders langs de Raam het schetsontwerp voor de moerasbeek uitgewerkt tot een “praatplaat”. Vervolgens worden de particulieren aanwonenden langs de Achterdijk op basis van de “praatplaat” geïnformeerd en wordt het gesprek opgestart over de eventuele mogelijkheden en wensen ten aanzien van zelfrealisatie, zoals dit recent bij van Summeren is uitgevoerd. Na deze gesprekronde kan het integraal ontwerp ook breder in het gebied gedeeld worden.

4. Openstaande inhoudelijke vragen

Er staan nog meerdere vragen open die samenhangen met de peilopzet die nog beantwoord dienen te worden. Het idee is dat het waterschap deze onderwerpen successievelijk oppakt en in korte digitale bijeenkomst toelicht en beantwoordt.

- (On)mogelijkheden inzet beheermarges tbv gewenste voorjaarsituatie voor agrariërs en de doelen voor waterconservering
- Procedure voor de stapsgewijze peilopzet, monitoring en hoe wordt besloten tot een volgende stap in de peilverhoging?
- Voldoende waterafvoer bij hevige regen in het voorjaar en verhoogde grondwaterstand
- Uitleg schadeberekeningen met de Waterwijzer Landbouw.

ACTIE: Waterschap plant deze serie bijeenkomsten in en informeert bewoners hierover.

De mogelijke mitigerende maatregelen op perceelniveau en de individuele toepassing van de schaderegeling horen thuis in de individuele gesprekken, omdat die locatie specifiek zijn en er meer ruimte is om vragen te beantwoorden.

5. Sluiting

Er zijn geen nabranders. De gedeelde indruk in de begeleidingsgroep is wel dat de peilopzet de aandacht heeft in het gebied en dat zowel grondeigenaren als bewoners actiever aan het nadenken zijn over de maatregelen de gevolgen ervan.

Bijlage:

Aangepast processchema.